

Dkt. August Konkeli, Mithali, Kikao cha 17

© 2024 August Konkeli na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dk. August Konkeli katika mafundisho yake juu ya kitabu cha Mithali. Hiki ni kipindi namba 17, Maagizo ya Maisha ya Kistaarabu. Mithali 27:23-29:27.

Karibu kwenye mazungumzo madogo ya Mithali ambayo yanahusu hitimisho la mkusanyo unaosemekana kuwa wa watu wa mahakama ya Hezekia.

Hiki ndicho kiini cha sura ya 28 na 29. Kuna aina mbalimbali za mada ambazo zimejadiliwa ndani ya sura hizi mbili, lakini zote zinaonekana kuzingatia jinsi tunahitaji serikali nzuri kwa ajili ya jamii nzuri. Lakini nitaanzisha sura ya 28 na 29 kwa sehemu ya mwisho ya sura ya 27, ambayo ni ya kipekee katika Mithali.

Hakuna kitu kingine kama hicho, na hakuna mtu anayejua mahali pa kuiweka. Lakini mistari ya 23 hadi 27 ya kitabu cha Mithali, nadhani, inaweza kuwa na lengo la kuwa utangulizi wa sehemu hii yote kuhusu jamii nzuri na maisha ya kistaarabu. Kimsingi, kile ambacho aya hizi zinatuambia ni kwamba Mungu ametupa riziki tunayohitaji ili tuweze kutosheleza mahitaji ya maisha.

Na mistari hii inatuambia pia kwamba mambo haya yanatoka kwa Mungu. Hatupaswi kufanya makosa kuhusu hilo. Sasa, yanaonekana kuja kwa njia za kawaida sana na mambo ya kawaida sana, na yanaweza yasionekane muhimu, na bado ni ya maana zaidi kuliko yote.

Chunga mifugo yako vizuri. Sasa, hilo linahusu nini? Naam, inahusu mambo mawili muhimu tunayohitaji kwa maisha, chakula na nguo. Wote hutolewa na kondoo.

Kama Paulo asemavyo, kuwa na chakula na nguo ridhike. Sasa, kama tungejua maana yake, na kama tungejua jinsi ya kufuata hilo, tungeweza kuwa na jamii yenye afya na ustawi. Lakini hatujui maana yake.

Na sisi hutumia maisha yetu yote kutafuta kitu zaidi ya kile ambacho lazima kiwe na maana kwetu katika hali zetu maalum, mahali petu, na wakati wetu. Kwa hivyo, methali hizi ndogo hutukumbusha kwamba maandalizi haya ya chakula, chochote tunachojitengenezea na kujiwekea katika ghala zetu, ni ya muda tu kila wakati. Inatupasa kila mara kutafuta uandalizi huo thabiti unaotoka kwa Mungu.

Hatuwezi kuhifadhi mapema vya kutosha ambayo itakuwa usambazaji wetu. Kwa hivyo, ni ukumbusho kwamba tunamwamini Mungu kweli siku baada ya siku, muda baada ya muda, kwa ajili ya afya zetu, kwa yale mambo tunayohitaji. Lakini Mungu hutuandalia wakati wetu ujao, kwa sababu Mungu anaendelea kutuma majani mabichi, naye anaendelea kuandaa uhai wa kondoo na mbuzi.

Na kwamba ikiwa tutatunza mahitaji haya vizuri, mashamba yetu na mifugo yetu, kaya zetu zote zitafanya vyema. Na hivyo, ni kweli karibu kwamba rahisi. Na hata hivyo, kwa sababu, bila shaka, hatuwezi kuridhika na chakula na nguo tu, na kwa sababu hatufanyi kazi nzuri sana ya kutumia maandalizi ambayo Mungu anayo kwa ajili yetu, tuna changamoto nyingi katika jamii yetu.

Sasa, kuna mada inayopitia sura hizi mbili, ambazo nimeziita kanuni nzuri, au uharibifu wa jamii. Na methali hizi zote ambazo nimeorodhesha hapa zimewekwa katika aina hii ya kupinga. Kuna fahari kwa utawala wa uadilifu, lakini utawala wa waovu utawaficha watu wema walio ndani yake.

Kwa hivyo, inaonekana kama kila mtu ni mbaya. Hiyo ni 28, mstari wa 12. Na kisha, wazo lile lile linajirudia tena katika 28:28.

Kuna fadhila kwa utawala wa mwenye haki. Huwawezesha watu wema, lakini waovu huwaangamiza watu wema. Kisha, mistari michache tu baada ya hapo, katika sura ya 29, mstari wa 2, tunapata furaha ya utawala wa waadilifu.

Utawala wa uadilifu huwawezesha watu wema, lakini utawala mwovu huwaangamiza watu wema. Na kisha, hatimaye, kuelekea mwisho wa sura hizi mbili, katika mstari wa 16, utaratibu wa utawala wa wenye haki ni muhimu sana, kwa sababu wakati kuna utawala mbaya, tunachopata ni uhalifu. Na tunapopata uhalifu, mara kwa mara, tunakuwa na uharibifu wa jamii.

Sasa, ni wazi kwamba haya si, kwa maana yoyote, nafasi kati ya sura hizi mbili, kwa sababu si, kwa maana yoyote, kwa usawa, lakini ni motif ya mara kwa mara. Na kama motifu ya mara kwa mara, inaonekana kutuambia kitu kuhusu njia ambayo tunapaswa kuangalia ujumbe wa msingi wa sura hizi. Kwa hiyo, sura hizi zinaanza na yale ambayo tumesisitiza mara kadhaa katika mazungumzo haya hapa juu ya Mithali, maadili ya Torati, ambayo ina maana yale mambo ambayo ni muhimu kulingana na ufunuo wa Mungu, mambo ambayo ni muhimu kulingana na mafundisho ya Mungu.

Na kwa hivyo, nimechagua mistari katika sura hizi 11 za kwanza hapa ambazo zinasisitiza baadhi ya maadili hayo. Wanakupa usalama. Wanakuwezesha kupigania haki.

Wanakupa ufahamu wa haki. Swali kubwa, kubwa. Ni nini tu? Lakini lazima uwe na maadili sahihi ili kuweza kuamua ni nini tu katika hali fulani.

Uadilifu huo una thamani kuliko mali. Kuna haja ya kuwa na heshima kwa wazazi na imani kwamba Mungu atasahihisha makosa kwa sababu si mara zote wanageuka jinsi inavyopaswa. Na kisha mazungumzo ya sheria nzuri.

Wakati fulani maskini huwanyanyasa watu wengine maskini. Ni hali ya kusikitisha iliyoje. Nakumbuka mmishonari mmoja wa Chad alizungumza kuhusu jambo moja la kuhuzunisha sana ambalo aliona ni kwamba watu maskini wa Chad wangedanganyana na kuumizana katika kutafuta kujisaidia.

Ambapo maombi ya wale wasio waaminifu hukataliwa tunaponaswa katika mipango iliyowekwa kwa ajili ya wengine. Kujidanganya kwa utajiri ambao tunadhani kuna usalama wa utajiri. Sasa, moja ya mitego mikubwa maishani ni uchoyo.

Kwa namna fulani au nyingine, ni vigumu sana kutambua hilo. Ningependa kila wakati kufikiria kuwa ninaridhika na kile nilichonacho. Na bado kile ninachojua kila wakati kunihusu ni kwamba ingekuwa bora kidogo ikiwa ningekuwa na zaidi kidogo.

Na nadhani hilo ni jambo ambalo ni vigumu kwetu kukwepa. Na jambo lingine ni kwamba nikipoteza kitu ambacho tayari ninacho, ingawa ninaweza kuishi vizuri bila hiyo, ninahisi tu kwamba dhuluma mbaya imenipata. Kwa hivyo, tunapaswa kuwa waangalifu juu ya mtego huu wa uchoyo.

Na Mithali hapa inaanza kwa kutuambia juu ya baraka ya rehema. Mada hii imetolewa hapo awali, lakini sote tunakosea wakati mwingine. Na tunachohitaji kuwa nacho ni fursa ya kuonyeshwa rehema na msamaha ufanyike.

Uchoyo una adhabu yake. Kuchukua maisha kwa faida husababisha kukimbia kwenye shimo. Kujifanya kufanya haki kunaongoza kwenye shimo.

Upendeleo kwa ukoko wa mkate utaleta uharibifu. Njia za kuhuzunisha sana ambazo Mithali hizi hueleza hoja yake. Lakini labda mbaya zaidi, wazazi wanaopora ni aina mbaya zaidi ya mhuni.

Na kisha kwa kweli sehemu inahitimisha hapa na tofauti ya hatima. Watawala walafi huleta ugumu. Kazi ya unyoofu huleta riziki, lakini bila shaka, aina zisizofaa za shughuli husababisha umaskini.

Watu wa kutegemewa wamebarikiwa, lakini kutafuta mali kwa ajili ya utajiri kwa kweli kunatufanya kuwa maskini. Kejeli mbalimbali ambazo zipo kwa jinsi tunavyoishi maisha yetu. Kwa hiyo tunaendelea hadi sura ya 29, ambayo nimeiita Hekima ya Kusahihisha na Haki.

Na kisha hapa, kuna vidokezo vichache ambavyo hutusaidia tu kujaribu kuweka mambo sawa. Kukataa marekebicho kutaleta madhara. Inaweza kuonekana kuwa ngumu wakati mwingine kutekeleza masahihisho ambayo tunapaswa kuwa nayo, na bado kushindwa kuyafanya kunaumiza sana.

Haki inaunga mkono jumuiya, ilhali udanganyifu, uzungumzaji , huiharibu. Ni watu tu wanaojua haki za maskini. Waovu hawaelewi hili.

Hekima huleta amani. Na hapa tena, ni motifs ambazo tumechukua hapo awali. Bali wenye hekima hukaa pamoja na wapumbavu, na wapumbavu hukaa kwa hasira na dharau.

Wauaji ni watu wenye chuki. Wenye hekima watatafuta kuokoa. Rudi kwenye motif ya mtawala.

Mtawala asiyetambua hila na uongo ataishia kufanya kazi na waongo. Si rahisi kuwa mtawala. Mimi ni kweli nimekuwa rais, na siku zote unapaswa kuwa makini na watu wanachokuambia kwa sababu kuna sababu mbalimbali zinazowafanya watu kukuambia mambo.

Na wakati mwingine wanakuambia mambo kwa namna ambayo haikusudiwi kutoa picha wazi, ina maana ya kukupa picha yao. Na watawala ambao hawaoni mambo haya huishia kuwaamini wale wanaokuambia mambo ambayo si ya kweli. Kwa sababu tu mtu amedhulumiwa haimaanishi kuwa yeye ni mdogo kuliko mkandamizaji wake.

Inapendeza zaidi, kila mara kuna mwelekeo huu kwamba mtu anapokuwa na uwezo ana ushawishi, au ana uwezo, kwamba tunaahirisha mtu huyo. Lakini hiyo inaweza kuwa aina mbaya zaidi ya makosa yote. Ni mfalme anayetafuta haki na ana ufalme salama.

Na kisha hatimaye maoni machache hapa juu ya marekebisho. Kwamba kuna haja ya kuwa na masahihisho, na wakati mwingine masahihisho yanapaswa kuwa makali sana, na pengine hata kuwa ya kulazimisha. Maandiko hayaogopi kutumia neno fimbo.

Sasa wakati mwingine, bila shaka, kulazimishwa halisi kimwili inakuwa muhimu. Na inapaswa kuwa sahihi kwa umri wowote na kwa kosa lolote, lakini wakati mwingine lazima iwe ni kulazimishwa. Na ikiwa shuruti hiyo haitafanywa haraka, basi tunaishia kwa shuruti ya serikali, ambayo inamaanisha kuwa unawekwa gerezani kwa nguvu au kitu kingine.

Muda mfupi uliopita, niliombwa niandike ufafanuzi juu ya Kumbukumbu la Torati kwa tafsiri ya Kiingereza Standard Version. Lakini mojawapo ya vifungu vya mawazo zaidi ambavyo nilipata ni kile ambacho wazazi hufanya na mtoto ambaye ni mkaidi kabisa, ambao hawawezi kudhibiti. Kweli, ukweli ni kwamba wazazi hawapaswi kuachwa peke yao.

Na Kumbukumbu la Torati, cha kufurahisha vya kutosha, huandaa kwa ajili hiyo. Mtoto anapovuka mipaka ya yale ambayo wazazi wenyewe wanaweza kufanya, inakuwa ni uingiliaji kati wa jamii, na wazazi wenyewe wanahitaji kumpeleka mtoto kwa jamii ili njia sahihi ya mipaka iweze kuwekwa, hata ikiwa lazima iwekwe kwa kulazimishwa. Kwa hivyo, haya ni baadhi ya maagizo hapa kuhusu hilo, kwamba kile tunachokiita unabii na kile tunachokiita Torati yote ni sehemu ya maagizo haya, sawasawa na Zaburi sura ya 1, mistari ya 1 na 2 inavyosema.

Ukosefu huo wa nidhamu utaleta shida tu. Lakini kwa upande mwingine, unyenyekevu, na uaminifu utaleta uhai. Tukishindwa kudhibiti hasira zetu, kutakuwa na machukizo.

Kiburi kitaleta anguko. Kupokea bidhaa zilizoibiwa kutakuletea hatia mbele za Mungu ikiwa hakutakuletea hatia mbele ya kila mtu. Na hapo tena, Taurati ina maneno ya kusema juu ya hilo, kwamba hofu ya wenye nguvu inaweza kuwa mtego.

Tunachohitaji kufanya ni kujifunza kumwamini Bwana. Bila shaka, waadilifu na waovu wanahisi tofauti sana kuhusu mambo. Chaguo sio tabia tu, bali ni tabia.

Ni jinsi unavyochunguza mambo. Ni kile unachofikiri ni cha thamani. Ni nini unafikiri ni muhimu.

Na waovu hawatapenda kamwe wale ambao, ni waadilifu, ambao kwa maisha yao wenyewe wanaonyesha mwenendo ambao ni mbaya sana sana. Kwa hivyo, haya ni uchunguzi mbalimbali tu ambao tunahitaji kuhakiki tena na tena kwa sababu sote tunaishi katika jamii zenye migogoro. Sote tunaishi katika jamii zenye utawala usio kamili.

Na tunahitaji kufikiria kwa uangalifu sana jinsi sisi wenyewe tunavyotenda kama wenye hekima katika kuishi maisha ya uadilifu ili iweze kuonyesha ni nani ambaye ni mwovu ambaye si waadilifu. Na ili tuweze kuwawezesha wale wanaotuzunguka kuwa na aina ya amani na maisha ambayo wanataka kuwa nayo.

Huyu ni Dk. August Konkel katika mafundisho yake juu ya kitabu cha Mithali. Hiki ni kipindi namba 17, Maagizo ya Maisha ya Kistaarabu. Mithali 27:23-29.27.